

Paragraf

Paragraf, **tek bir düşünceyi** anlatan ve anlamca bağlı cümlelerden oluşan yazı birimidir. Bölümlerini, ana düşüncesini ve başlığını bulmayı öğren.

1 Paragrafın Bölümleri

- Giriş cümlesi konuyu tanıtır.
- Gelişme cümleleri açıklar, örnek verir.
- Sonuç cümlesi anlatılanları toparlar.
- Giriş cümlesi bağlayıcı sözle başlamaz.

2 Ana Düşünceyi Bulma

- 1. Önce giriş cümlesine bak.
- 2. Sonra sonuç cümlesine bak.
- 3. Yoksa gelişme cümlelerinin ortak mesajını bul.
- Ana düşünce bütün cümleleri kapsar.

3 Başlık Bulma

- Başlık bütün paragrafı kapsar.
- Tek cümleyi anlatan başlık çok dardır.
- Paragrafı aşan başlık çok geniştir.

4 Paragrafı İkiye Bölme

- Konunun değiştiği cümleyi bul.
- İşaret sözleri: ancak, fakat, oysa, öte yandan, bir de.
- Her bağlaçta bölme yapılmaz.

5 Boşluk Doldurma

- Boşluğun yerine bak: baş, orta, son.
- Önceki ve sonraki cümleyi oku.
- Şıkkı yerleştirip paragrafı baştan oku.

Paragrafın Bölümleri

Bölüm	Görevi	Nasıl Tanınır?
Giriş cümlesi	Konuyu tanıtır	Başta, tek başına anlamlı
Gelişme cümleleri	Açıklar, örnek verir	Ortada, ayrıntı taşır
Sonuç cümlesi	Anlatılanı toparlar	Sonda, "kısacası" ile başlayabilir

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Paragraf: adım adım 5 örnek

ÖRNEK 1 ANA DÜŞÜNCE

Bisikletten düştüm, bırakmak istedim. Babamla her akşam çalıştım. Sonunda yardımsız sürdüm. Başarmak için vazgeçmeden denemek gerekir.

- 1 Giriş cümlesi yalnız bir olay anlatıyor.
- 2 Son cümle bütün olaydan çıkan dersi söylüyor.

Cevap: Başarmak için vazgeçmeden denemek gerekir.

ÖRNEK 2 BAŞLIK BULMA

Bahçemize kitap kulübesi kuruldu. Kitap bırakıp alıyoruz. Kulübe okuma sevgimizi artırdı. En uygun başlık nedir?

- 1 "Okul Bahçesi" çok geniş.
- 2 "Evden Getirilen Kitaplar" çok dar.

Cevap: Kitap Kulübesiyle Artan Okuma Sevgisi

ÖRNEK 3 PARAGRAFI BÖLME

(1) Kuşlar kışın zorlanır. (2) Dallarda yiyecek azalır. (3) Öte yandan biz onlara yardım edebiliriz. (4) Balkona yem koyabiliriz.

- 1 1 ve 2: kuşların kış zorluğu.
- 2 3 ve 4: bizim yapabileceğimiz.

Cevap: İkinci paragraf 3. cümleyle başlar.

ÖRNEK 4 GİRİŞ CÜMLESİ

Hangisi giriş cümlesi olamaz? A) Ormanlar önemlidir. B) Bu nedenle ağaç dikmeliyiz.

- 1 "Bu nedenle" önceki cümleye bağlanır.
- 2 Önünde bir sebep cümlesi olmalıdır.

Cevap: B

ÖRNEK 5 BOŞLUK DOLDURMA

Kahvaltı güne enerjik başlatır. ____ Bu yüzden kahvaltısız okula gitmemeliyiz.

- 1 Boşluk ortada: köprü cümlesi gerekir.
- 2 "Bu yüzden" bir sebep bekler.

Cevap: Kahvaltı yapan öğrenci derste daha kolay dikkat toplar.

MİNİ TEST

Paragraf: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: _____

Tarih: _____

Doğru / Yanlış: _____

1. "Ağaçlar gölge verir, havayı temizler, kuşlara yuva olur. Bu yüzden ağaçları korumalıyız." Ana düşünce nedir?
A) Ağaçları korumalıyız. B) Kuşlar ağaçta yaşar.
C) Ağaçlar gölge verir. D) Hava kirlidir.
2. "Kardeşim yüzmekten korktu ama her gün denedi. Korkuyu yenmenin yolu denemektir." Ana düşünce?
A) Havuz derindir. B) Korkuyu yenmenin yolu denemektir.
C) Kardeşim yüzmeyi sever. D) Yüzmek zordur.
3. "Kütüphanede sessiz olmalı, kitapları zamanında getirmeliyiz." Asıl anlatılan nedir?
A) Kitaplar pahalıdır. B) Kütüphane büyüktür.
C) Kütüphane kurallarına uymalıyız. D) Kitap okumak eğlencelidir.
4. "Sınıfımızda bitki köşesi kurduk. Herkes saksı getirdi. Her gün sırayla suluyoruz." En uygun başlık hangisidir?
A) Saksılar B) Su
C) Okul Bahçesi D) Sınıfımızın Bitki Köşesi
5. "Mahallemizde yeni bir park açıldı. Akşamları çocuklar orada buluşuyor." Uygun başlık?
A) Mahallemizin Yeni Parkı B) Kaydıraklar
C) Akşam Yemeği D) Basketbol Topu
6. Hangisi bir paragrafın giriş cümlesi olamaz?
A) Arılar çalışkan canlılardır. B) Çünkü bal için çok çiçek gezerler.
C) Deniz kenarında yaşamak güzeldir. D) Kitap okumak hayal gücünü geliştirir.
7. Hangisi sonuç cümlesi olmaya en uygundur?
A) Bir gün parka gittik. B) Kediler süt sever.
C) Kısacası spor bize iyi gelir. D) Sabah erken uyandım.
8. (1) Kışın kar yağar. (2) Çocuklar kardan adam yapar. (3) Oysa yazın herkes denize koşar. İkinci paragraf?
A) 2 B) 4
C) Bölünemez D) 3
9. (1) Robot kulübü perşembe toplanır. (2) Üyeler robot tasarlar. (3) Bir de satranç kulübü açıldı. İkinci paragraf?
A) 3 B) 2
C) 4 D) Bölünemez
10. "Su, canlılar için vazgeçilmezdir. ____ Bu yüzden suyu boşa harcamamalıyız." Boşluğa hangisi gelmelidir?
A) Deniz mavidir. B) Canlılar su olmadan yaşayamaz.
C) Yağmur botlarımızı sevmem. D) Havuza gitmek eğlencelidir.

Cevap anahtarı

1. A · Son cümle diğer cümleleri toparlayan yargıdır.
3. C · Bütün cümleler kütüphane kurallarını anlatır.
5. A · Diğer şıklar ya dar ya ilgisizdir.
7. C · "Kısacası" anlatılanları toparlar.
9. A · 3. cümleyle yeni bir kulüp konusu başlar.
2. B · Sonuç cümlesi olaydan çıkan dersi verir.
4. D · Bu başlık bütün paragrafı kapsar.
6. B · "Çünkü" önceki bir cümleye bağlanır.
8. D · 3. cümleyle konu kıştan yazıya geçer.
10. B · Bu cümle iki cümle arasında köprü kurar.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/5-sinif-turkce-paragraf-konu-anlatimi